

удосконалення і в плані забезпечення більш об'єктивного рівня оцінювання, на що наголошувалося у Болонській декларації, і в плані одержання широкого діапазону ґрунтовних знань.

Проте на магістерському рівні, на наш погляд, мотиваційна складова в поточному контролі знань повинна зростати з метою інтенсифікації навчального процесу, системного засвоєння матеріалу, що в кінцевому результаті формує сучасного висококваліфікованого фахівця. Значення контролюючої функції полягає в тому, що остання має бути спрямована на підведення підсумків семестрової роботи студента та створення стартових можливостей (у вигляді певної суми балів за поточну успішність) при підготовці до іспиту.

М. Й. Хорунжий, професор кафедри економіки агропромислових формувань

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

Підготовка магістрів у сфері економіки, над чим працює університет уже не один рік, показала, з одного боку, доцільність і важливість її, а з другого, водночас поставила низку питань, які потребують невідкладного розв'язання.

У світі ідей, які проголошені Болонською декларацією, сучасна освіта, особливо економічна, має набути інноваційного характеру. А це значить, що студент має бути готовим до інноваційного мислення, до інноваційної діяльності. Національній економіці сьогодні потрібен не традиційний економіст народного господарства, а високоосвічена особистість, яка здатна економічно мислити, з наукової точки зору оцінювати досягнуте, своєчасно підмічати упущення, забезпечувати системний аналіз і підхід до прогнозування соціально-економічних трансформацій.

В цьому відношенні магістерська підготовка економістів потребує особливої уваги. Згідно вимог Болонської декларації університетська освіта покликана забезпечити органічну єдність навчання і наукових досліджень. А це, у свою чергу, ставить ряд вимог як до викладачів, так і до студентів. Ці вимоги обумовлені особливостями магістерської підготовки, серед яких варто виокремити такі:

1) досить скорочений термін навчання і висока насиченість програми дисциплінами та завданнями для індивідуальної і самостійної роботи студентів;

2) обмежений час для установчих лекцій у кожному семестрі;
3) потреба значних витрат навчального часу на збір матеріалу, підготовку, написання та захист дипломної роботи, а також опрацювання і захист звіту про практику;

4) слабка забезпеченість методичною і методологічною літературою, статистичною звітністю та інформацією, потрібними для підготовки дипломної роботи, а значить, необхідність значних витрат часу на пошукову діяльність;

5) складності в організації ефективного поточного контролю знань і практична відсутність часу на його здійснення у цій формі, яка склалась.

Водночас, невід'ємною вимогою і, власне, кінцевим підсумком магістерської підготовки є виконання дипломної роботи, яка обов'язково повинна мати наукову новизну, рекомендаційно-консультативний характер, пропозиції щодо практичного втілення результатів дослідження. До того ж підготовку дипломної роботи слід виконати протягом одного навчального року, який включає дві установчі та екзаменаційні сесії, виробничу практику та написання звіту про її проходження і його захист. Така насиченість магістерської програми викликає певні труднощі.

Щоб запобігти подальшому ускладненню процесу магістерської підготовки та усунути означені вузькі місця, доцільно було б піти таким шляхом:

по-перше, враховуючи порівняно короткий життєвий цикл економічних дисциплін та потребу їх постійного оновлення, в основу викладання дисциплін магістерської програми покласти виключно інформативно-продуктивний метод, що сприятиме формуванню у студентів навичок і умінь творчого мислення, розвитку наукового пошуку та якісній підготовці дипломних робіт;

по-друге, вважати головним завданням викладачів магістерської програми сприяння студентам в ефективному і творчому освоєнні інформації, в розвитку критичного її осмислення і формуванні навичок до продукування нових підходів, ідей, думок, системного аналізу, варіантності прогнозів;

по-третє, доцільно було б в магістратуру зараховувати студентів з завчасно визначеними темами дипломних робіт. Це дало б можливість викладачам магістерської програми сконцентрувати увагу на тих проблемах, які торкаються тематики дипломних робіт;

по-четверте, не можна на магістерському рівні застосовувати механізм поточного контролю, що сформувався в бакалавраті. Оскільки вершиною магістерської програми є дипломна робота, то їй відведена лівова частка навчального часу. А тому поточний

контроль має бути спрощеним, його доцільно здійснювати двома способами, а саме:

- перший — тестові завдання за кожною темою під час начитування лекцій;

- другий — конкретні завдання (два-три) за кожною дисципліною відповідно до теми магістерської дипломної роботи, які студент зобов'язаний виконати під час практики;

по-п'яте, в основу реалізації магістерської програми покласти принцип «зворотного зв'язку», тобто врахування реальних запитів та можливостей студентів протягом річного строку навчання. А це, в свою чергу, потребує визначення кожним викладачем оптимуму знань, які необхідно засвоїти за магістерською програмою. Варто було б також дати можливість студентам самостійно обирати дисципліни, для першого і другого семестру магістерської програми.

Такий підхід, коли викладання всіх дисциплін буде сфокусовано на тематику дипломних робіт, дасть можливість не лише зміцнити роль поточного контролю, а й забезпечити високу науково-практичну якість дипломної роботи. Кожен студент матиме реальну основу, набуті знання з тої чи іншої дисципліни творчо адаптувати до опрацювання окремих питань дипломної роботи. А це відповідатиме головній вимозі Болонської декларації, за якою економічна наука виконуватиме функцію продукування нових знань, а економічна освіта забезпечуватиме оприлюднення цих знань, індивідуальний розвиток випускника магістратури як особистості. Крім того, за таким підходом і організації магістерської підготовки стане реальним розуміння студентом всієї сукупності сучасних економічних знань, а через систему окремих дисциплін магістерської програми стане можливим сформувати у студентів цілісне науково-практичне бачення цієї чи іншої проблеми (відповідно до теми обраної дипломної роботи).

Підготовка магістрів у сфері економіки, таким чином, набуде нового змісту, вона перейде із стадії університетського, нашого, власного розуміння, в стадію загальної науково-навчальної, стратегічної значущості. Випускник магістратури КНЕУ відповідатиме головному сучасному критерію: буде здатним не просто аналізувати досягнуті позитивні чи негативні результати, а уміти знаходити причини, помилки, упущення соціально-економічного розвитку і, головне, вказувати шляхи їх усунення, прогнозувати подальший ефективний розвиток. Основою цього і слід вважати поєднання науки і навчання, чому і має відповідати магістерська підготовка.

Викладене вище дає підстави зробити такі висновки:

- 1) основна мета магістерської підготовки — сформувати поглиблені знання з дисциплін фахового спрямування і дати мож-

ливість студенту виконати дипломну роботу, в якій би органічно поєднувалось уміння на науковому рівні аналізувати складні соціально-економічні явища і процеси та передбачати можливі шляхи і напрями подальшого розвитку національної економіки, окремих регіонів, галузей, підприємств;

2) магістерська підготовка має сприяти формуванню не стільки економіста з дипломом магістра, скільки особистості, здатної продукувати нові знання, ідеї і підходи до впровадження економічних проблем і оприлюднювати їх. Завдання магістерської підготовки — формування у студентів цілісного науково-практичного бачення і розуміння економічної проблеми (відповідно до реальної теми дипломної роботи);

3) оскільки навчальний рік в магістратурі обмежений в часі і перевантажений різними формами самостійної роботи, поточний контроль знань не може бути адекватним з бакалаврською системою, а має носити порівняно спрощений характер. Завдання і задачі поточного контролю мають бути підпорядковані виключно одній меті — сприяти якісній підготовці дипломної роботи, як узагальнюючого критерію якості і рівня всієї системи магістерської підготовки.

О. І. Циркун, ст. викл. кафедри
іноземних мов факультету МЕіМ

КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ЗНАЬ В ДИСТАНЦІЙНОМУ КУРСІ «ФАХОВА ІНОЗЕМНА МОВА (АНГЛІЙСЬКА) ДЛЯ СТУДЕНТІВ — МАГІСТРІВ»

Дистанційний курс фахової іноземної мови було розроблено та впроваджено у вересні 2002 року. Курс передбачає комплексну систему перевірки та контролю набутих студентами знань, вмінь та навичок. Студенти послідовно опановують основні розділи курсу. Кожний розділ (Міжнародна торгівля, Міжнародні інвестиції, Міжнародний фінансовий менеджмент, Міжнародний менеджмент) складається з 5 тем. Після вивчення кожної теми студентам пропонується виконати завдання з самотестування (множинний вибір). На цьому рівні перевірки знань студентам надаються пояснення щодо неправильних відповідей та вказується правильний варіант. Студент може виконувати завдання з самотестування необмежену кількість разів. Студент сам вирішує, коли виконати самоперевірочний тест та скільки часу присвятити його виконанню. Таким чином, студенти навчаються бути самостійними не тільки в процесі вивчення теми, але й в перевірці набутих знань. Після вивчення всіх тем розділу студенти викону-